

כלכלה

ואשק

הניהול כגורם להגברת הרווחיות

לכ-5,000 יח"מ. הנצילות במקרה זה היא 0.77 יח"מ לליטר חלב (נצילות בינונית). אם לדוגמה הנצילות במשק מגיעה ל-0.81 יח"מ, אזי מבז-בזים 0.04 יח"מ לכל ליטר חלב או 4 אגורות, כאשר מחיר יח"מ ממוצעת הוא —1.1 ל"י. ההפסד במקרה זה הוא —260 ל"י לפרה לשנה.

2. הזנת עגלות

מועד הזרעת העגלה לפי תקן בית-דגן הוא בגיל 14 חודש. לפיכך, נחוצות כ-3,600 יח"מ לגידול העגלה ולהבאתה להמלטה. אם לדוגמה משתמשים ב-4,000 יח"מ עד להמלטה, הרי מייק-רים את גידול המבכירה ב-400 ל"י.

3. הרכב המנה היומית

ניתן להרכיב מנה יומית בעלת ערך תזונתי שווה ממזונות שונים. חשוב לבחור במזונות זולים, יחסית, מבלי לפגוע בערכה התזונתי של המנה. חסכון, ולוא באגורה אחת, משפיע במידה רבה ביותר על כלל ההוצאה למזון. אלה הם רק שלושה מתוך גורמים רבים היכו-לים להביא את הענף לרווחיות או להפסד. אם נחשב את הנזקים הנגרמים על-ידי חוסר התחש-בות בגורמים הנ"ל בעדר בן 250 חולבות ו-200 עגלות בנות כל הגילים, בו התנובה הממוצעת היא 6,500 ליטר לפרה לשנה, נקבל את התמונה הבאה:

יצור החלב — 1,625,000 ליטר ודרושה החלפת 70 פרות במבכירות.

מחיר יחידת מזון ממוצעת — 1 ל"י ונצילות המזון — 0.81 יח"מ לליטר חלב.

כיום, כאשר העדרים גדלו במידה ניכרת וה-ייצור ברפת מגיע לשני מיליון ליטר חלב במח-זור כספים של 2.5—3.0 מיליון ל"י, קיימות עדיין רפתות רבות המנוהלות כאילו הקיפו 100 פרות בלבד. בעדרים המונים 600—1000 ראש אין לרפתן כבר כל אפשרות לעקוב אחר כל פרט ופרט, ואין הוא יכול להכיר כל פרה ועגלה על בעיותיה. הוא זקוק למספר אמצעי-עזר לפי-קוח ולמעקב אחר הנעשה בענף, כגון הזנה, פוריות, בירור, תנובה ועוד.

אין בנמצא מפעל תעשייתי בעל מחזור כספים דומה שאינו מנוהל על-ידי צוות שלם (מנהל אדמיניסטרטיבי, מהנדס יצור ומנהל חשבונות), ולא רק בתעשייה הפרטית, כי אם גם במפעלים במשק השיתופי. רכו הרפת ממלא היום את כל התפקידים הנזכרים, וזאת בנוסף לעבודות הרג-יות (חליבה, הזנה ועוד). עדיין לא נותנים את הדעת במידה מספקת לחשיבות הניהול הנכון. מעקב מתמיד אחר הגורמים המשפיעים בצורה מכרעת על רווחיות הענף יכול לקדמו ממצב בינוני ואפילו כושל למצב רווחי אף מבלי להע-לות את התנובה לפרה. מעקב נכון, ובעיקר הסקת מסקנות נכונות ויישומן המיידי, יכולים לחסוך סכומי כסף ניכרים והוצאות מיותרות ולמנוע הפסדים.

להלן מספר דוגמאות, כפי שהתקבלו מהסיכו-מים השנתיים של משקים שונים:

1. הזנת פרות

הפרה הממוצעת מייצרת 6,500 ליטר חלב בשנה. תצרוכת המזון לייצור ולקיום מגיעה

כגון פחת במתבנים, פחת במזון מרוכז, פחת בתחמיץ ועוד. גורמים נוספים המשפיעים הם: אי-דיוק בהזנה בגלל הערכות מוטעות של כמות המזון המוגש, פחיתה בתנובה על-ידי שינוי חריף בהרכב המנה מיום ליום, שאינה מקבלת את ביטוייה בסיכומים השנתיים, אי-הבחנה בדרישות ועוד.

המסקנה הנדרשת מכל האמור לעיל היא, שצריך לדאוג לניהול ממשתי של העדר, ולא יתכן להמשיך לנהל רפת בהיקף גדול כדרך אגב. רצוי להקדיש לניהול יום עבודה מלא, אך לא פחות מחצי יום. מניעת הפסדים מבטיחה הכנסה יפה ביותר ליום הניהול.

נתן פוקס

מדריך לגידול בקר
לשכת הדרכה רעננה

הזנת עגלות עד להמלטה — 4,000 יח"מ לעגלה.

השפעת הגורמים הנ"ל:

1. העברה ב-0.04 יח"מ לליטר — 65,000 ל"י לעדר
 2. העברה ב-400 יח"מ לגידול מבכירה — 28,000 ל"י לעדר
 3. בהרכב המנה אפשר היה לחסוך 1 אג' במחיר יח"מ — 15,000 ל"י לעדר
- סה"כ 108,000 ל"י לעדר
- או לפרה + גידול — 432.— ל"י.

במציאות ההבדלים יותר גדולים והרווחיות פוחתת, וזאת אף כי עדיין לא הובאו בחשבון מספר גורמים להם השפעה גדולה על הרווחיות,

שוקת אוטומטית

- שומרת אוטומטית על גובה פני המים.
- שסתום מיוחד הנפתח ביד להורקה ולניקוי.
- מונע הצפה במקרה של תקלה במצוף.
- מגולוונת לאחר הריתוך. אינה דורשת אחזקה וצביעה.
- נפח המים גדול למניעת התחממות המים בשמש.

מפעלי מתכת
קיבוץ
כפר גליקסון

ד. נ. מנשה 37 815, טלפון 063-88774-5

